

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/231/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812207575
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8812207575.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ M. Y., nar. X.X.XXXX, bytom L. XXX, 2/ L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, 3/ M. Y., nar. X.XX.XXXX, bytom L. XXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, o zaplatenie 8.463,74 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C 458/2012-44 zo dňa 20. 5. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. P o t v r d u j e sa rozsudok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalovaným v 1/, 2/ a 3/ rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.466,89 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.345,56 eur od 1.2.2013 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 507,50 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

Vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi - spoludlžníkmi bola uzavretá úverová zmluva, v zmysle ktorej žalobca poskytol žalovanému v 1. rade úver vo výške 240.000,-Sk, ktorý sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali splácať v dohodnutých mesačných splátkach ako aj skutočnosť, že žalovaný v 3. rade ako ručiteľ prevzal na seba ručiteľský záväzok.

Ďalej mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalovaní po poskytnutí úveru tento nesplácali v dohodnutých splátkach riadne a včas. Svoj záväzok prestali plniť v súlade so zmluvou a dohodnutými podmienkami, na čo boli žalobcom upozorňovaní a aj sankcionovaní poplatkami v zmysle zmluvy a všeobecných podmienok. V dôsledku tohto konania a neplnenia si povinnosti žalovanými žalobca v súlade so zmluvou a všeobecnými podmienkami listom zo dňa 17.5.2012 od zmluvy odstúpil.

Žalobca v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 31.3.2014 uviedol, že od podania žaloby boli uskutočnené čiastkové úhrady zo strany žalovaných v celkovej výške 212,91 eur. Preto súd prvého stupňa uznesením zo dňa 20.5.2014 pripustil zmenu žalobného návrhu a predmetom konania zostala suma 8.463,74 eur, ročný úrok 8,29% zo sumy 8.345,56 eur od 1.7.2012 do zaplatenia, 5% ročný úrok

z omeškania za 01/2013 vo výške 3,15 eur a 5% ročný úrok z omeškania zo sumy 8.345,56 eur od 1.2.2013 do zaplatenia.

Čo sa týka sumy nesplatennej istiny, súd prvého stupňa túto považoval za dôvodnú v časti predstavujúcej nezaplatenú sumu úveru spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne za 01/2013 v sume 3,15 eur, spolu v sume 8.466,89 eur, preto žalobe v tejto časti vyhovel a zaviazal žalovaných na zaplatenie sumy 8.466,89 eur.

Žalobca si zároveň uplatnil nárok na zaplatenie ročného úroku vo výške 8,29% zo sumy 8.345,56 eur od 1.7.2012 do zaplatenia. Keďže v danom prípade ide nepochybne o spotrebiteľskú zmluvu, súd prvého stupňa žalobcovi nepriznal riadny úrok, ktorý bol síce dohodnutý, ale nakoľko je nepochybné, že došlo k odstúpeniu od zmluvy dňom 1.7.2012, žalobcovi nárok na ďalšie dohodnuté úročenie úveru zanikol a žalobcovi vznikol iba nárok na úrok z omeškania ako sankcie za porušenie povinnosti žalovanými a to vo výške 5% ročne zo sumy 8.345,56 eur od 1.2.2013 do zaplatenia a v časti úroku vo výške 8,29% ročne zo sumy 8.345,56 eur od 1.7.2012 do zaplatenia návrh žalobcu zamietol.

Súd prvého stupňa teda žalovaných v 1. a 2. rade ako dlžníkov, resp. spoludlžníkov z predmetnej úverovej zmluvy a žalovaného v 3. rade ako ručiteľa zaviazal na zaplatenie sumy 8.466,89 eur a úroku z omeškania vo výške 5% ročne s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z., zo sumy 8.345,56 eur od 1.2.2013 do zaplatenia s tým, že ak dlh splní jeden zo žalovaných, povinnosť ostatných zanikne.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že súd nesprávne právne posúdil zistený skutkový stav v dôsledku posúdenia zmluvy o úvere a práv a povinností z nej pre účastníkov konania vyplývajúcich výlučne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a podľa zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Poukázal na Smernicu 93/13/EHS a uviedol, že úprava zmluvy o úvere ako zmluvného typu sa bez ohľadu na povahu účastníkov bude spravovať príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, pretože ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah a to i v prípade, ak je subjektom právneho vzťahu spotrebiteľ. Žalobca ako banka nemal na výber typ zmluvy, resp. možnosť zmluvne dohodnúť/zvoliť právny režim, podľa ktorého uzavrie zmluvu o úvere, a teda na tento právny vzťah sa nevzťahuje ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Žalobca postupoval podľa podmienok daných Obchodným zákonníkom. Súd nemôže preto posudzovať podmienky určené ex lege a vylúčiť použitie ustanovení Obchodného zákonníka. Takýto výklad práva neumožňuje ani Smernica Rady 93/13/EHS a rozhodnutie súdu nie je v súlade s platnou legislatívou. Žalobca postupoval jednak pri uzavretí zmluvy, ako aj pri odstúpení od zmluvy podľa zákonných ustanovení Obchodného zákonníka prikazujúcich uplatňovať tieto ustanovenia v prípade tzv. absolútného obchodu. Požiadavka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky vyplýva zo zákonnej definície zmluvy o úvere a trvá aj po účinnosti odstúpenia od zmluvy. Keďže dojednanie úroku je zmluvnou podmienkou, ktorá sa týka hlavného predmetu plnenia, nemožno považovať dojednania týkajúce sa dohodnutého úroku za dojednania v rozpore so zákonom. Odvolateľ poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 4/2012 a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. aby rozsudok zmenil a zaviazal žalovaných k povinnosti mu zaplatiť 88,29% p. a. úroku zo sumy 8.345,56 Eur od 1. 7. 2012.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu a jeho internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa názoru odvolacieho súdu predmetný spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a spotrebiteľom jeho úverovej služby (fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej

podnikateľskej činnosti), ide teda o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka a sporný vzťah treba posúdiť aj vo svetle cieľov Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“).

Odvolaťel v odvolaní vytýka prvostupňovému súdu, že na právny vzťah medzi účastníkmi konania aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a neaplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce zmluvu o úvere. K tomu odvolací súd uvádza:

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka reguluje aj absolútne obchody.

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov. Odvolací súd sa domnieva, že ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. To platí aj na zmluvné typy upravené v Obchodnom zákonníku.

Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom; predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľa vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

Posudzovaním zmluvnej podmienky je pritom aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, to znamená, či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a v tomto smere ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve a taktiež je táto ochrana zakotvená v ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Tieto zákonné ustanovenia zaručujú prednostnú aplikáciu tých právnych predpisov na spotrebiteľský právny vzťah, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, práve za účelom princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľov v právnom vzťahu s dodávateľom.

Nemožno opomenúť, že zo strany žalobcu došlo k odstúpeniu od uzatvorenej zmluvy s tým, že tento inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku odlišne. Obchodný zákonník v ust. § 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Podľa Občianskeho zákonníka sa však odstúpením od zmluvy zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy, t.j. aj právo veriteľa na úroky, poplatky a pod.. Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 48 v spojení s § 457) je následkom odstúpenia od zmluvy len vznik povinnosti účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť to, čo podľa nej dostali. Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je teda pre

spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti je právne významné ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktoré už vyššie odvolací súd poukázal.

Z uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobcovi nepriznal 8,29 % zmluvný úrok zo sumy 8345,56 Eur od 01.07.2012 do zaplattenia.

Preto odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti ako aj súvisiaci výrok o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný a úspešní žalovaní si trovy odvolacieho konania neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.